

bazar

Nestárnoucí a nezničitelná Toyota Land Cruiser J7

4x4 AUTO magazín

geländewagen

SPORT UTILITY VEHICLES OFF ROAD OUTDOOR

březen 2002
69 Kč • 93 Sk

03

redakční test
Nissan
X-TRAIL 2.0

Škoda
Octavia Combi

4x4

ambiciozní Volvo XC90

test: Renault Kangoo 4x4

12 stran
Hyundai
extra

Detroit
autoshow
2002

Jako snad každý malý chlapec i já jsem měl spoustu klukovských snů. Často jsem si půjčoval z knihovny svých rodičů knihy Hanzelky a Zikmunda, kteří ještě zažili Afriku tak, jak ji znal Dr. Emil Holub. Ležel jsem na zemi pod televizí, v kuchyni hrálo rádio a oknem doléhal hluk aut projíždějících po nedaleké silnici. Listoval jsem knihou, prohlížel obrázky a snil o té jejich Africe...

Text a foto Petr Jahoda

V Africe se oštěpy

Tohle všechno se mi honí hlavou, když tu tak teď sedím a popijiím nápoj vzdáleně se podobající čaji.

1100 km od Nairobi a 750 km od Addis Abeby. Stará Hamerka mi radí, jak ho ve velkém kalabaši nejlepe vychladit, a pódává mi kus cukrové třtiny místo cukru na zakousnutí. A já mám pocit, že se na jednou probudím doma na zemi pod televizí.

Začátkem května jsme vyrazili z Nairobi. Jeli jsme jedinou možnou spojnici, mezi Keňou a Etiopií po transafrické magistrále A2. Z Marsabitu na hranice Etiopie je to 250 km a jezdí zde jenom nákladáky. Místo pro cestující je pouze na střeších plně naložených vozů. Doba jízdy, za kterou lze tuto vzdálenost urazit, se pohybuje od dvaceti hodin do pěti dnů. To záleží na množství bláta a hloubce vyjetých kolejí. Cesta totiž vypadá jako docela dobrý tankodrom. Nákladáky jedou krokem, kymácejí se ze strany na stranu a pomalu se prohousávají krásnou krajinou severní Keni. Třikrát jsme jeli po dvou ko-

lech, jednou nám před autem proběhla leopardí máma se svými koťaty. Po setmění jsme přijeli k místu, kde cestu zatarasilo několik nákladáků beznadějně uvízlých v blátě. Náš první nocleh na A dvojce. Kolik jich ještě bude? Měli jsme štěstí, další den se nám podařilo dorazit k hranicím. Dodnes nechápu, který duch nad námi bděl, že se auto nepřevrátilo.

V Etiopii nás přivítal naprosto neuvěřitelně asfalt. 800 kilometrů do hlavního města Addis Abeby, které leží ve výšce 2362 m n. m., jsme zvládli za jediný den. Najíždáme off-roady a začíná skutečná cesta. K lidem, za kterými míříme, se jinak než terénním vozem dostat nedá. Ráno jsme ještě nakoupili zásoby potravin, pitné vody a hlavně naftu. Ta už buď nebude, nebo bude velmi drahá.

Addis Abeba je poměrně moderní město se sítí širokých ulic, ale s minimálním provozem aut. Nezapomenutelným zážitkem je tržnice, jedna z největších na světě. Proplétáme se spoustou malých uliček, často ponořených do

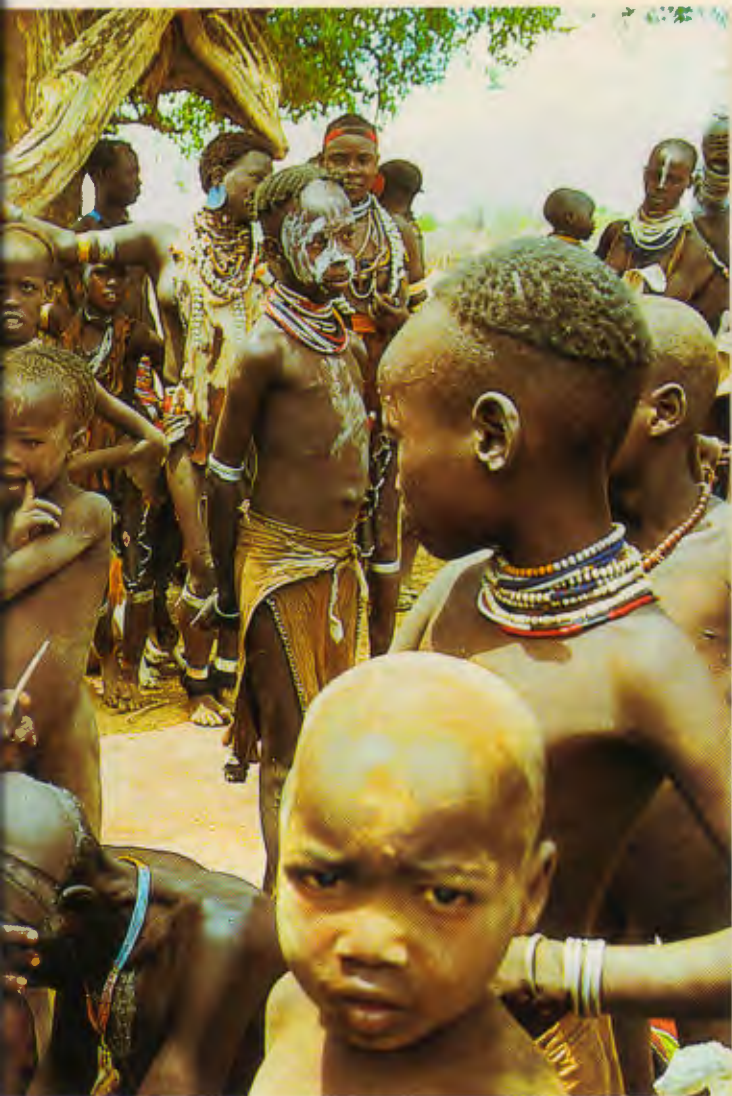
řidkého 5 až 10 cm hlubokého bláta. Z nepředstavitelného množství zboží, které nabízejí pouliční prodáváci se jen těžko najde něco, co by se mohlo hodit. Prodáváci se o nás přetahují a ze všech stran se na nás tlačí lidé. Není moudré být v tržnici sám, zkušený a obratný kapsář a zlodějčci jsou všude. Tržnici jsme procházeli ve třech s dvěma místními průvodci, a přesto mi někdo odřízl knoflík na kapse i s kusem látky. Naštěstí byla kapsa prázdná. Etiopané nejsou

praví Afričané, jejich arabsko-černošské rysy a tmavé jiskrné oči zvláště žen a dětí jim dodávají krásu. Před bělochy se stydí a se smíchem se odvracejí.

Cílem naší cesty jsou kmeny žijící v jihozápadní Etiopii, které žijí v malých vesničkách v blízkosti misijních stanic, ale i daleko v buši. Starosti žen je postarat se o dobytek, zemědělství, kuchyň, děti a dům. Muži mají více žen, protože jedna všechnu práci nezastane. Starosti mužů je pouze ochrana

Odolné Land Cruisery vydržely nástrahy naší pouti za domorodými africkými kmeny bez následků

nahoře
Plavba ve vydlabané
kanoi po kalné řece Omo
vyžaduje odvahu i od
domorodců, pro nás to
byl zážitek na celý život

vpravo
Talířek ve spodním rtu je
ozdobou žen z kmene
Mursiu. Bez nich by
žena nebyla dokonalá.
Jiný kraj, jiná móda.

vlevo
U kadeřníka kmeno
Karo. Takový účes
bojovníkovi vydrží asi
půl roku a zaplatí za něj
jednu ovci nebo kozu.

stáda a rodiny, policii a vojáky neberou téměř na vědomí. Jediný respekt mají ze svého náčelníka. Vlivem misionářů umí někteří alespoň pár slov anglicky, a tak doufáme, že se s nimi občas i domluvíme.

Poslední baštou civilizace na naší trase je město Konso. Je to také poslední místo, kde můžeme po delším přemlouvání koupit omezené množství pohonných hmot. Tankujeme zvláštním způsobem, z barelu do kbelíku a z kbelíku teprve do nádrže. Dál už s naftou musíme velmi dobře hospodařit a musíme počítat i s rezervou pro náročný terén či uvíznutí v písku, kde je spotřeba několikanásobně vyšší.

Asfalt jsme opustili již dávno před Konso a pokračujeme po hrbolaté cestě, kde potkáváme první stopařky ověšené nádhernými kalabaši. Civilizaci chápou jako místo, kde si musí obléci tričko. Krajina směrem k „městu“ Arbore je kopcovitější, oba naše terénní vozy statečně překonávají několik údolí a hřebenu, země je suchá, vyprahlá a nehostinná. Jediným porostem

jsou keře, které dokáží přežít v suchém písčitém podloží. Arbore je postavené ze dřeva, chatrče se snaží vytvářet uličky a náměstí.

Podnikáme dobrovolnou okružní jízdu, abychom našli správný směr. První džíp byl daleko před námi, když náš motor zakašlal a zhasnul. Kola se zabořila do písku a ticho kolem nás, 40 až 45 °C vedro, písek, suché keře a nikde ani kousek stínu. Ticho je přímo slyšet, všechno živé se před spalujícím sluncem schovalo. Marne pátráme po obzoru, za kterým zmizeli naši kamarádi, vidíme jen horký vzduch, který se tetelí nad cestou. Po dvou hodinách marného boje s pískem a vedrem se zjevuje nákladák – autobus. Cestující nás vytlačili, roztlačili a večer dojíždíme do dalšího městečka. Naše kamarády potkáváme cestou – už nás jeli hledat.

Pár kilometrů za městem se ocitáme na počátku naší civilizace, malé chýše jsou roztroušeny v suché buši. Kmeny Hameru žijí v krajině velmi chudé na vodu. Teploty se často vyšplhají až na 50 °C. Li-

dé, pokud nežijí u větší řeky, získávají vodu hloubením děr do písčitého koryta vyschlých říček nazývaných – vady. Písek dokáže i za vysokých teplot udržet v řece dostatečné množství vody. Hlavní potravou těchto lidí jsou plody podobné pohance a jáhlům, cukrová třtina a někdy kukuřice, svátečně kozí maso a mléko. Vaří se pouze na ohni. Mám štěstí, jsem pozván do jedné chýše na kávu z vyluhovaných obalů kávových zrn. Piji ze starého špinavého kalabaši, přikusuji cukrovou třtinu, kterou mi jako hostovi jedna z Hamerek oloupala vlastními zuby. Konverzace se omezuje na vzájemné okukování a smích.

Ženy se oblékají výhradně do zdobených kůží. Pro Hamerky jsou typická „zrcátka“ z plechu, která nosí jako členku na hlavě, barví si vlasy červenou hlínou smíchanou s máslem a často mívají náhrdelníky ze zvířecích kostí prokládaných bobulemi uschlých plodů, na rukách a na nohách mají kovové obruče – náramky. Na „šaty“ z kozí kůže si našívají spoustu drobných mušliček,

kteří dříve sloužily jako platidlo.

Blíží se večer, přijíždíme k řece, kde pro změnu zapadáme do bahna. Vliv řeky je výrazně vidět na okolní vegetaci a my se rozhodujeme pro tábor v buši. Oblast v okolí řeky obývá kmen Mursi. Máme informace, že není radno se k nim přibližovat, jsou prý nebezpeční. Opatrnost je tedy na místě. Nechávám všechny cenné věci v autě a vyrážím na průzkum. V téměř neproniknutelné tmě stojím po chvíli před vesnicí, kde tuším nějaký život. Chvilí uvažuji, zda by nebylo lépe se vrátit. Ale nešel jsem tak daleko proto, abych se nyní vzdával. Přijetí bylo nečekané. Úsměvy, švitoření, pozvání na večeři. K jídlu dostávám jakési beztvaré šedé nic, prosté jakékoliv chuti, vytvarované jak jinak než ne příliš čistou rukou. K tomu vynikající špenát, vše ve špinavém kalabaši. Raději zapomínám na varování, které dostane každý cestovatel do Afriky, a pouštím se do jídla. Přijímám i nabídku na nocleh. Po chvíli přichází náčelník a jeho bojovníci. Místo oštěpů jsou ozbrojeni samopaly typu ka-

cestovní kancelář
Poznání

Velké poznávací cesty
Expedice pro horaly
Expedice pro každého
Turistika, voda, cyklo...

22.10. - 14.11.	Střední Amerika 59.960,-
4.5. - 23.5.	Venezuela a Guiana 58.860,-
6.6. - 5.7., 5.9. - 4.10.	Peru a Bolívie 68.900,-
5.9. - 4.10.	Chile a Bolívie 81.900,-
18.11. - 15.12.	Chile, Argentina, Ohnivá země, Brazílie, Magellanův průliv, vodopády Iguazú 79.860,-
1.10. - 24.10.	Barma, Thajsko, Malajsie 59.760,-
25.11. - 19.12.	Barma 49.990,-
5.9. - 26.9.	Čína, Tibet, Nepál 68.860,-
12.3. - 24.3., 25.10. - 8.11.	Irák 52.680,-
10.4. - 28.4.	Jemen 45.960,-
26.7. - 14.8.	Kamčatka 58.780,-
20.10. - 4.11.	Nový Zéland 69.960,-
29.10. - 13.11.	Polynésie na jachtě 70.860,-
19.7. - 19.8.	Pamír-Pik Lenina 43.950,-

**Bezkonkurenčně
nejlepší nabídku zájezdů
k PŘÍRODNÍM NÁRODŮM
najdete v našem
katalogu!**

cestovní kancelář
Poznání

**Kompletní katalog
obdržíte zdarma
v našich provozovnách:**

17. listopadu 229, 530 02 Pardubice
tel.: 040/65 35 401,
tel.: 040/65 35 777

Krakovská 18,
110 00 Praha 1
tel.: 02/22 21 17 56

Záhřebská 50,
120 00 Praha 2
tel.: 02/24 25 79 23

www.poznani.cz

nahoře
Obřích termitišť jsme viděli
hodně, ale našťastí žádné termity.

vpravo
Domorodá žena z kmene Hamarů
připravuje pohoštění pro hosty

nahoře vpravo
Děti jsou opečovávány všude na
světě se stejnou láskou

vlevo
Z počátku most nevzbuzoval
moc důvěry, ale metr po metru
oba naše vozy i tuto překážku
statečně překonaly

lašnikov. Ženy mi vysvětlují, že musím být hostem náčelníka. Odcházím tedy z osady žen do osady mužů. Při dalším pohoštění začínáme smlouvat cenu za nocleh. Od této chvíle vím, že zde spát nebudu a že musím najít způsob, jak se ve zdraví vrátit k autům a zbytku výpravy. Cena, která se večer smluví, totiž ráno obvykle neplatí a s kalašnikovem se nesmlouvá a dost těžko diskutuje. Po dalším přemlouvání a vysvětlování opouštím vesnici a v hluboké noci se vracím. Cesta džunglí není snadná, chvílemi poklekám na všechny čtyři a po hmatu hledám cestu. Ztratit ji by znamenalo přespát tam, kde jsem z ní sešel.

Ráno přicházíme do vesnice všichni. Ženy kmene Mursi jsou výrazně odlišné, nosí ve spodním rtu keramický talířek. Ret je rozříznut a postupně se roztahuje větším a větším talířkem. Pokud se ret přetrhne, ztrácí žena možnost ozdoby. Aby talířek zapadl a držel, je nutno vyrazit čtyři zuby ze spodní čelisti. Když si žena talířek vndá, tak jí spodní ret visí až pod bradu. Největší talířek, který jsem viděl, měl průměr 15 centimetrů. Menší talířky se někdy používají

i do ušních lalůček. Obleky mají z jemné vydělané kůže, zdobené vypalováním. V obličejích se malují bílým popelem, navlhčeným slinami.

Děti i dospělí neuvěřitelně a dokonce i veřejně kradou. Stále máme něčí ruku v kapse. Pokud se jim ukradený předmět nelíbí, tak ho vrátí nebo ho prodají majiteli zpátky. Některé svoje věci jsme si museli koupit i několikrát. Děti i dospělí jsou stále agresivnější a dotěrnější, a tak odchod vypadá spíše jako ústup.

Další den míříme ke kmene Karo. Křižujeme pláně a chytáme se všech bodů, které vzdáleně připomínají cestu. Nouzově přespáváme v buši, celou noc udržujeme oheň, který by měl zahnat hyeny a ostatní šelmy.

Karo jsou jeden z nejhezčích kmenů žijících v Etiopii. Muži, bojovníci, si často malují celá těla, ženy se zdobí jizvami, korálky a barevnými kresbami v obličejích. Jako u Mursi i zde mají muži místo oštěpů samopaly.

Poslední zastávkou je kmen Desenechu. Do jejich vesnice musíme mít doprovod policisty, který nás po ohlášení na policejní stanici doprovází za řeku, přes kterou mu-

síme na domorodých vydřaných kánoích z kusu kmene. Převozník i policista se ubezpečují, že umíme plavat. Osadu Desenechu nalézáme asi tři kilometry za řekou v buši. Muži si hlínou slepují účes do různých geometrických tvarů a na ty pak malují jednoduché vzory. Jejich hlavní obživou je pěstování dobytka, převážně ovcí a koz. Při odchodu se dostáváme do konfliktu s náčelníkem, který chce za průchod zaplatit vysokou částku. Jsme rádi, že nás doprovázel policista a mohli jsme volně odejít.

Naše putování končí, zkratkou se vracíme na etiopsko-keňskou hranici a dále po A dvojce do Nairobi. Jediné, co narušilo naši iluzi, že jsme se ocitli někde na začátku naší civilizace, jsou zbraně, kterými byli muži vybaveni. Všichni tito lidé, jsou divocí, ale krásní a neuvěřitelně hrdí. Žijí celé generace v zemi, kde my bychom nedokázali bez pomoci přežít ani několik dnů. Když si to všechno uvědomíte, tak si je můžete i zamilovat.

Autor této reportáže je také prezidentem Českého klubu cestovatelů (www.ckc.cz). Upravený text a některé fotografie byly použity z jeho knihy „Názi a divoci“ (MF 2001).